

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annettua lakia siten, että alkoholijuomien valmisteveroa korotettaisiin. Veronkorotus kohdistettaisiin kaikkiin juomaryhmiin, mutta kuitenkin siten, että korotus painottuisi lievästi muihin kuin väkeviin alkoholijuomiin. Mietojen käymisteitse valmistettujen juomien veroa korotettaisiin 15,4 prosenttia, viinin veroa 12,7 prosenttia, oluen veroa 10,6 prosenttia ja välituotteiden veroa keskimäärin 9,5 prosenttia. Väkevien alkoholijuomien valmisteveroa korotettaisiin 4,8 prosenttia. Keskimäärin alkoholijuomien valmisteveroa korotettaisiin noin 10 prosenttia.

Veronkorotuksen seurauksena alkoholijuomien vähittäismyyntihinnat nousisivat arviolta keskimäärin noin viisi prosenttia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2018 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
PERUSTELUT	3
1 Nykytila.....	3
1.1 Lainsäädäntö	3
1.2 Käytäntö	8
1.3 Kansainvälinen kehitys Suomen naapurimaissa	13
1.4 Nykytilan arviointi	15
2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	15
2.1 Tavoitteet	15
2.2 Toteuttamisvaihtoehdot.....	16
2.3 Keskeiset ehdotukset.....	16
3 Esityksen vaikutukset.....	19
3.1 Taloudelliset vaikutukset	19
3.2 Yhteiskunnalliset vaikutukset	21
4 Asian valmistelu.....	23
5 Riippuvuus muista esityksistä.....	23
6 Voimaantulo.....	23
LAKIEHDOTUS	24
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta.....	24
LIITE	25
LIITE	26
RINNAKKAISTEKSTI.....	26
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta.....	26

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö

Alkoholiverolaki

Alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverotuksesta säädetään alkoholi- ja alkoholijuomavero-
rosta annetussa laissa (1471/1994), jäljempänä *alkoholiverolaki*. Laissa alkoholijuomalla tar-
koitetaan nautittavaksi tarkoitettua juomaa, joka sisältää yli 1,2 tilavuusprosenttia etyylialko-
holia. Oluen osalta alkoholijuomana pidetään kuitenkin juomaa, joka sisältää yli 0,5 tilavuus-
prosenttia etyylialkoholia. Alkoholijuomat jaetaan alkoholiverolaissa viiteen ryhmään; olueen,
viineihin, muihin käymisteitse valmistettuihin alkoholijuomiin, välituotteisiin ja etyylialkoho-
liin. Nämä tuotteet määritellään laissa tullitariffinimikkeiden ja sanallisten tarkennusten avul-
la. Alkoholista ja alkoholijuomista on suoritettava veroa lain liitteessä olevan verotaulukon
mukaisesti.

Oluella tarkoitetaan alkoholiverolaissa tullitariffinimikkeeseen 2203 kuuluvaa mallasjuomaa
sekä nimikkeeseen 2206 kuuluvaa oluen ja alkoholittoman juoman sekoitusta, joiden alkoho-
lipitoisuus on yli 0,5 tilavuusprosenttia. Olut verotetaan juoman etyylialkoholipitoisuuteen pe-
rustuen. Oluen vero on 32,05 senttiä senttilitralla etyylialkoholia, jos oluen etyylialkoholipi-
toisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia. Vastaava vero on 8,00 senttiä, jos oluen etyylialkoholipi-
toisuus on yli 0,5 mutta enintään 2,8 tilavuusprosenttia. Pienten riippumattomien panimoiden
alkoholijuomaveroa on alennettu 10—50 prosentilla oluen vuosittaisesta tuotantomäärästä
riippuen.

Alkoholiverolaissa erotetaan toisistaan viini ja muu käymisteitse valmistettu juoma. Viininä
verotetaan rypäleestä valmistettu viini, joka on valmistettu ilman väkevöintiä eikä sisällä lisät-
tyä etyylialkoholia. Muuna käymisteitse valmistettuna juomana pidetään sellaista käymisteitse
valmistettua juomaa, joka ei ole viiniä tai olutta eikä sisällä lisättyä etyylialkoholia ja jonka
alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia. Tällaisia juomia ovat esimerkiksi siideri,
käymispohjaista alkoholia sisältävät long drink -juomat ja marjaviinit. Lisäksi muuna käymis-
teitse valmistettuna juomana pidetään sellaista käymisteitse valmistettua juomaa, joka ei ole
viiniä tai olutta ja jonka alkoholipitoisuus on yli 1,2 mutta enintään 8,5 tilavuusprosenttia ja
joka sisältää lisättyä etyylialkoholia. Viinin ja muiden käymisteitse valmistettujen alkoholi-
juomien valmistevero määräytyy litralta valmista tuotetta. Jos viinin tai muiden käymisteitse
valmistettujen alkoholijuomien etyylialkoholipitoisuus on yli 1,2 mutta enintään 2,8 tilavuus-
prosenttia, veroa kannetaan 22,00 senttiä litralta valmista tuotetta. Jos etyylialkoholipitoisuus
on yli 2,8 mutta enintään 5,5 tilavuusprosenttia, vero on 169 senttiä litralta valmista tuotetta.
Jos etyylialkoholipitoisuus on yli 5,5 mutta enintään 8 tilavuusprosenttia, vero on 241 senttiä
litralta valmista tuotetta. Yleisimmin kulutetuissa viineissä ja muissa käymisteitse valmiste-
tuissa alkoholijuomissa, joissa etyylialkoholipitoisuus on yli 8 mutta enintään 15 tilavuuspro-
senttia, vero on 339 senttiä litralta valmista juomaa. Lisäksi, jos viinin etyylialkoholipitoisuus
on yli 15 mutta enintään 18 tilavuusprosenttia, vero on myös 339 senttiä litralta valmista juo-
maa.

Tuotteet, jotka on valmistettu käymisteitse ja jotka eivät täytä oluen, viinin tai muun käymis-
teitse valmistetun juoman määritelmää, kuten esimerkiksi väkevöidyt viinit, verotetaan väli-

tuotteina. Välituotteiden vero on 411 senttiä litralta valmista tuotetta, jos tuotteiden etyylialkoholipitoisuus on yli 1,2 mutta enintään 15 tilavuusprosenttia. Jos etyylialkoholipitoisuus on yli 15 mutta enintään 22 tilavuusprosenttia, vero on 670 senttiä litralta valmista tuotetta.

Etyylialkoholista kannetaan veroa juoman etyylialkoholipitoisuuden perusteella. Tullitariffinimikkeeseen 2208 kuuluvista väkevista alkoholijuomista, joiden etyylialkoholipitoisuus tilavuusprosentteina on yli 1,2 mutta enintään 2,8, kannetaan veroa 8,00 senttiä senttilitralta alkoholia. Jos tuotteen etyylialkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia, tuotteesta kannettava vero on 45,55 senttiä senttilitralta etyylialkoholia. Etyylialkoholina verotetaan väkevät alkoholijuomat kuten vodka, konjakki, viski ja liköörit sekä esimerkiksi long drink -juomat, joita ei ole valmistettu käymisteitse. Etyylialkoholina verotetaan myös sellaiset rypäle- ja hedelmäviinipohjaiset juomat, joiden alkoholipitoisuus on yli 22 tilavuusprosenttia.

Kaikista alkoholijuomia sisältävistä vähittäismyyntipäällyksistä kannetaan juomapakkausveroa sen mukaisesti, mitä eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetussa laissa (1037/2004) säädetään. Juomapakkausvero on 51 senttiä litralta valmista tuotetta. Juomapakkaus on veroton, jos se on uudelleentäytettävä tai raaka-aineena kierrätettävä ja kuuluu panttiliseen palautusjärjestelmään.

Vuonna 2004 Euroopan unionin sisäisen matkustajaliikenteen verottoman matkustajatuonnin määrälliset rajoitukset poistuivat myös Suomen osalta. Tämä tarkoitti, että toisesta jäsenvaltiosta Suomeen matkustava saa tuoda mukanaan valmisteveronalaisia tuotteita haluamansa määrän sillä edellytyksellä, että toisesta jäsenvaltiosta verolliseen hintaan hankitut tuotteet tulevat matkustajan omaan käyttöön ja että matkustaja kuljettaa tuotteet itse. Valmisteverotuslakiin (182/2010) lisättiin heinäkuussa 2014 lailla 495/2014 alkoholijuomien verottomalle matkustajatuonnille määrälliset ohjetasot verovalvonnan selkeyttämiseksi sekä laittoman matkustajatuonnin hillitsemiseksi. Ohjetasot perustuvat valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta annettuun neuvoston direktiiviin (2008/118/EY). Määrälliset ohjetasot eivät ole tuontirajoituksia vaan ne liittyvät näyttövelvollisuuteen. Matkustajalle syntyy selvitys- ja näyttövelvollisuus tuomiensa tuotteiden käyttötarkoituksesta, kun hän tuo mukanaan enemmän kuin 20 litraa välituotteita, 90 litraa viinejä, joista enintään 60 litraa on kuohuviinejä, 110 litraa olutta ja 10 litraa muita alkoholijuomia.

Matkustajatuonnin määrällisten tuontirajoitusten poistuessa vuonna 2004 alkoholiveroa alennettiin keskimäärin 33 prosentilla. Veronalennuksella haluttiin ohjata alkoholin kulutusta matkustajatuonnin sijasta Suomessa verotettuihin tuotteisiin. Vuoden 2004 veronalennuksen jälkeen alkoholiveroja on korotettu viisi kertaa, minkä lisäksi pienpanimoiden verotukea on kasvatettu.

Vuoden 2008 alusta veroja korotettiin keskimäärin 11,5 prosenttia siten, että väkevien alkoholijuomien veroa korotettiin 15 prosenttia ja muiden alkoholijuomien 10 prosenttia. Vuonna 2009 alkoholiveroa korotettiin kahdesti 10 prosenttia kerrallaan. Vuonna 2012 korotettiin oluen ja mietojen käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien veroa 15 prosenttia ja muiden juomien veroa 10 prosenttia. Vuoden 2014 alusta kaikkiin alkoholijuomiin tehtiin sama korotus suhteessa sataprosenttiseen alkoholiin. Korotus oli keskimäärin seitsemän prosenttia.

Veronkorotusten tavoitteena on ollut valtion tulojen kasvattamisen ohella alkoholin kokonaiskulutuksen ja sitä kautta alkoholinkäyttöön liittyvien haittojen vähentäminen. Lisäksi tavoitteena on ollut mitoittaa veronkorotukset siten, että alkoholijuomien hinnannousu ei johtaisi merkittävässä määrin kotimaisen myynnin korvautumiseen matkustajatuonnilla.

Alkoholilaki

Alkoholilakiin (1143/1994) kirjattuna lain tarkoituksena on alkoholin kulutusta ohjaamalla ehkäistä alkoholipitoisista aineista aiheutuvia yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja. Suomen soveltaman alkoholipolitiikan perusta on ollut alkoholin saatavuuden rajoittaminen ja sitä kautta alkoholista aiheutuvien haittojen vähentäminen. Alkoholilain mukaan valtion omistamalla alkoholiyhtiöllä, jäljempänä *Alko*, on muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta yksinoikeus harjoittaa alkoholijuomien vähittäismyyntiä. Käymisteitse valmistettuja, enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältäviä alkoholijuomia voidaan myydä päivittäistavaramyymälöissä vähittäismyyntiluvan nojalla. Lisäksi valmistajat saavat myydä käymisteitse valmistamia enintään 13 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältäviä alkoholijuomia.

Alkoholilainsäädännön kokonaisuudistus käynnistettiin syksyllä 2011. Valmistelu on edennyt siten, että hallituksen esitys uudeksi alkoholilaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 100/2017) annettiin eduskunnalle syyskuussa 2017. Esityksen mukaan alkoholilain keskeiset periaatteet säilyisivät pääosin ennallaan ja pääperiaatteena olisi edelleen alkoholihaittojen ehkäisy. Merkittävin muutos olisi aiempaa vahvempien alkoholijuomien tuominen Alkon myynnistä laajempaan kauppohenkilöstön, kioskien ja huoltamoiden vähittäismyyntiin. Luvanvaraisessa vähittäismyynnissä saisi jatkossa myydä kaikkia enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältäviä alkoholijuomia. Uudistus koskisi esimerkiksi niin sanottuja A-oluita, nykyistä vahvempia siidereitä sekä long drink -juomia ja alkoholipitoisia juomasekoituksia riippumatta niiden valmistustavasta.

Lakiesityksen merkittävimmät vaikutukset liittyvät alkoholin saatavuuden lisäämiseen. Vaikutukset julkiseen talouteen jakautuisivat esityksen mukaan kahteen osaan. Alkoholin myynnin ja kulutuksen lisääntyminen lisäisi valmistukseen ja myyntiin liittyviä tuloja, mutta samalla myös alkoholin kulutukseen liittyviä menoja ja kustannuksia. Hallituksen esityksen mukaan alkoholiverotulot kasvaisivat noin 65 miljoonalla eurolla kulutuksen väkevytyksen ja alkoholijuomien myynnin lisäyksen johdosta. Vastaavasti alkoholin aiheuttamat haittakustannukset valtiolle ja kunnille kasvaisivat. Myös järjestyksenvalvonnan ja pelastustoimen kustannukset lisääntyisivät. Kansantalouden kannalta uudistuksen kokonaisvaikutukset olisivat esityksen mukaan negatiiviset.

EU:n lainsäädäntö

Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään jäsenmaissa sovellettavien alkoholijuomaverojen rakenteesta ja alkoholin valmisteverojen vähimmäismääristä. Alkoholiverotuksen rakenteesta, verotettavista tuotteista ja niiden määritelmistä säädetään alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta annetussa neuvoston direktiivissä 92/83/ETY, jäljempänä *rakennedirektiivi*. Vähimmäisveroista säädetään alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen määrien lähentämisestä annetussa neuvoston direktiivissä 92/84/ETY, jäljempänä *verotasodirektiivi*.

Rakennedirektiivin mukaan viinin, muiden käymisteitse valmistettujen juomien sekä väli tuotteiden vero on määrättävä lopputuotteen määrän perusteella kun taas oluelle ja etyylialkoholille vero on laskettava sataprocenttisen alkoholin määrän perusteella. Oluen vero voi vaihtoehtoisesti määräytyä platoastetta kohti. Rakennedirektiivissä säädetään lisäksi tuoteryhmittäin, millaiset veroporrastukset ovat mahdollisia ja millaisia veronalennuksia tai verovapauksia

jäsenvaltioiden tulee tai on mahdollista halutessaan myöntää. Direktiivistä poikkeavat kansalliset veroporrastukset ja verovapaudet eivät ole sallittuja.

Rakennedirektiivin mukaan on mahdollista, että jäsenvaltiot voivat halutessaan myöntää tiettyin ehdoin pienille riippumattomille panimoille alennusta valmisteverosta enintään 50 prosenttia tavanomaisen veron määrästä. Lisäksi jäsenvaltioilla on mahdollisuus soveltaa vähimmäisveroa alhaisempaa veroa enintään 2,8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävään olueen. Viinien ja muiden käymisteitse valmistettujen juomien osalta jäsenvaltiot voivat soveltaa alennettuja verokantoja alkoholipitoisuudeltaan enintään 8,5 tilavuusprosenttisiin juomiin. Välituotteiden ryhmässä on sallittua porrastaa vero siten, että tavanomaista veroa alemmaa veroa kannetaan alle 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävistä juomista tietyin edellytyksin. Lisäksi jäsenvaltiot voivat soveltaa alennettuja verokantoja etyylialkoholien ryhmässä tullitariffinimikkeeseen 2208 kuuluviin juomiin, joiden alkoholipitoisuus on enintään 10 tilavuusprosenttia.

Jäsenvaltioiden on kannettava vähintään verotasodirektiivissä säädettyjen vähimmäisverojen suuruisia valmisteveroja, mutta jäsenvaltiot voivat soveltaa vähimmäisverotasoja korkeampia verotasoja. Vähimmäisverotasot on säädetty erikseen eri alkoholijuomaryhmille. Direktiivissä käytetään yksikkönä euroa hehtolitralta kohti, mikä tarkoittaa samaa kuin senttiä litralta kohti. Oluen valmisteveron vähimmäismäärä on vaihtoehtoisesti joko 0,748 euroa lopputuotteen hehtolitralla platoastetta kohti tai 1,87 euroa lopputuotteen hehtolitralla alkoholiprosenttia kohti. Kuohumattomalle viinille ja kuohuviinille säädetty valmisteveron vähimmäismäärä on nolla euroa hehtolitralla tuotetta. Välituotteille säädetty vastaava vähimmäismäärä on 45 euroa. Etyylialkoholien valmisteveron vähimmäismäärä on 550 euroa hehtolitralla sataprosenttista alkoholia.

Verotasodirektiivissä ei sinänsä vaadita, että jäsenvaltioiden tulisi asettaa eri tuotteille verot siten, että kutakin etyylialkoholiprosenttia verotettaisiin yhtäläisin perustein. Kansallisia verotasoja säädettyäessä on kuitenkin otettava huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 110 artiklan määräykset. Jäsenvaltiot eivät saa määrätä muiden jäsenvaltioiden tuotteille korkeampia välittömiä tai välillisiä sisäisiä maksuja kuin ne välittömästi tai välillisesti määräävät samanlaisille kotimaisille tuotteille. Jäsenvaltiot eivät liioin saa määrätä muiden jäsenvaltioiden tuotteille sellaisia sisäisiä maksuja, joilla välillisesti suojellaan muuta tuotantoa. Käytännössä syrjimättömyysvaatimus on tullut esille oluen ja viinin välillä silloin, kun vain toinen niistä on pääosin kotimaista alkuperää.

Vaikka alkoholiverotus on unionissa yhdenmukaistettu, alkoholiverotuksen taso vaihtelee EU-maiden välillä huomattavasti. Etyylialkoholituotteiden verotus on alhaisinta Bulgariassa, Kroatiassa ja Romaniassa, kun taas oluen verotus on alimmillaan Romaniassa, Bulgariassa ja Saksassa. Puolet EU:n jäsenvaltioista ei verota lainkaan viiniä. Korkeimmin etyylialkoholia verottavat Ruotsi, Suomi, Irlanti ja Iso-Britannia. Oluen verotus on Suomessa EU:n korkeinta Irlannin, Iso-Britannian ja Ruotsin ollessa seuraavia. Sekä viinin että välituotteiden verotuksessa Suomi on myös jäsenvaltioiden vertailussa kärkeä.

Taulukko 1. EU:n jäsenvaltioiden alkoholijuomien verotasot heinäkuussa 2017

	Olut	Viini	Välituotteet	Etyylialkoholi
	(euroa litralta sataprosenttista alkoholia)			
Suomi	32,05	30,82	31,90	45,55
Irlanti	22,55	38,62	29,35	42,57
Iso-Britannia	21,85	30,05	20,99	32,91
Ruotsi	21,06	24,81	27,20	53,85
Viro	15,52	11,20	12,53	23,89
Kreikka	12,50	1,82	4,86	24,50
Slovenia	12,10	0,00	6,29	13,20
Alankomaat	7,59	8,03	7,11	16,86
Italia	7,55	0,00	4,22	10,36
Tanska	7,52	14,17	9,94	20,14
Ranska	7,41	0,34	8,97	17,38
Liettua	7,11	14,97	12,60	16,65
Kypros	6,00	0,00	2,14	9,57
Kroatia	5,33	0,00	5,08	7,06
Unkari	5,26	0,00	3,94	10,82
Belgia	5,01	6,81	7,51	29,93
Itävalta	5,00	0,00	3,81	12,00
Malta	4,83	1,86	7,24	13,60
Puola	4,54	3,35	3,53	13,29
Latvia	4,50	7,09	6,19	14,50
Portugali	4,12	0,00	3,57	13,68
Slovakia	3,59	0,00	4,01	10,80
Tsekki	2,96	0,00	4,12	10,55
Espanja	1,99	0,00	3,05	9,59
Luxemburg	1,98	0,00	3,19	10,41
Saksa	1,97	0,00	7,29	13,03
Bulgaria	1,92	0,00	2,19	5,62
Romania	1,85	0,00	4,25	7,43

Lähde: "Taxes in Europe" -tietokanta (http://ec.europa.eu/taxation_customs/index_en.htm)

Laskelmat perustuvat seuraaviin oluen, kuohumattoman viinin ja kuohumattomien välituotteiden alkoholipitoisuuksiin: olut viisi tilavuusprosenttia, viini 11 tilavuusprosenttia ja välituotteet 21 tilavuusprosenttia alkoholia.

1.2 Käytäntö

Alkoholin kulutus

Alkoholijuomien kokonaiskulutus on ollut Suomessa laskussa vuodesta 2007, jolloin kokonaiskulutus 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohti oli 12,7 litraa sataprosenttista alkoholia. Vuonna 2016 kokonaiskulutus pysyi samana kuin vuonna 2015 eli 10,8 litrassa 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohti.

Taulukko 2. Alkoholin kulutus vuosina 2010—2016, litraa sataprosenttista alkoholia 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohden

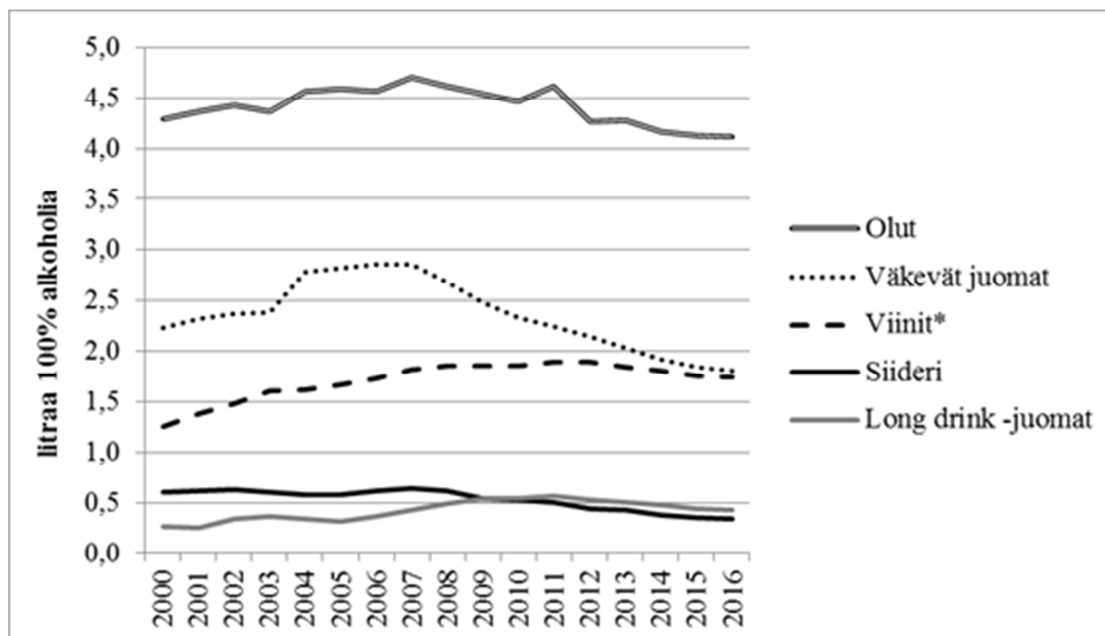
Vuosi	Tilastoitu kulutus	Tilastoimaton kulutus	Kokonaiskulutus
2010	9,7	2,3	12,0
2011	9,8	2,3	12,1
2012	9,3	2,2	11,5
2013	9,1	2,5	11,5
2014	8,8	2,4	11,1
2015	8,5	2,3	10,8
2016	8,4	2,3	10,8

Lähde: Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos

Kokonaiskulutuksen lasku on johtunut tilastoidun kulutuksen eli kotimaassa myytyjen ja verotettujen juomien kulutuksen vähenemisestä. Merkittävin syy tilastoidun kulutuksen vähenemiseen on alkoholijuomien hintojen nousu erityisesti vuosina 2008, 2009, 2012 ja 2014 tehtyjen veronkorotusten seurauksena. Muita kulutuksen laskuun vaikuttaneita tekijöitä voivat olla ostovoiman väheneminen taloudellisen taantuman seurauksena sekä muutokset suomalaisten juomatavoissa.

Kaikkien juomaryhmien 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohden laskettu tilastoitu kulutus oli vuonna 2016 veronkorotuksia edeltäneen vuoden 2007 tasoa alempana lukuun ottamatta long drink -juomia. Noin puolet tilastoidun kulutuksen laskusta johtuu väkevien alkoholijuomien kulutuksen vähenemisestä. Viime vuosina juomaryhmittäiset kulutustrendit ovat olleet suhteellisen vakaita. Väkevien kulutus on laskenut 2010-luvulla vuosittain keskimäärin runsaat neljä prosenttia. Viinin kulutus oli pitkään tasaisessa kasvussa, mutta on kääntynyt laskuun viime vuosina. Oluen kulutus on vähentynyt 2010-luvulla keskimäärin runsaan prosentin vuodessa ja siiderin kulutus keskimäärin yli kuusi prosenttia vuodessa. Myös long drink -juomien kulutus on kääntynyt keskimääräiseen noin kolmen prosentin vuosittaiseen laskuun 2010-luvulla. Siiderien ja long drink -juomien ryhmässä kulutuksen muutokset ovat prosentuaalisesti suurempia johtuen näiden juomaryhmien pienemmistä kulutusmääristä. Näiden juomaryhmien kulutuksen vähenemisen merkitys jää suhteellisen pieneksi, noin viidesosaan, koko tilastoidun kulutuksen alenemasta 2010-luvulla.

Kuva 1. Alkoholin tilastoidun kulutuksen kehitys juomaryhmittäin, litraa sataprosenttista alkoholia 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohden

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus

* väkevät ja miedot viinit yhteensä

Alkoholin tilastoimaton kulutus, johon luetaan matkailijoiden mukanaan tuoma alkoholi, laitton ja laillinen kotivalmistus, suomalaisten ulkomailla kuluttama alkoholi sekä laitton tuonti, on pysynyt arvioiden mukaan viime vuosina suurin piirtein ennallaan. Vuonna 2016 tilastoimattoman kulutuksen määrä oli 2,3 litraa sataprosenttista alkoholia 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohden, ja sen osuus alkoholin kokonaiskulutuksesta oli 21 prosenttia. Laittoman tuonnin osuuden kokonaiskulutuksesta arvioidaan olevan noin prosentti.

Alkoholijuomien matkustajatuonti

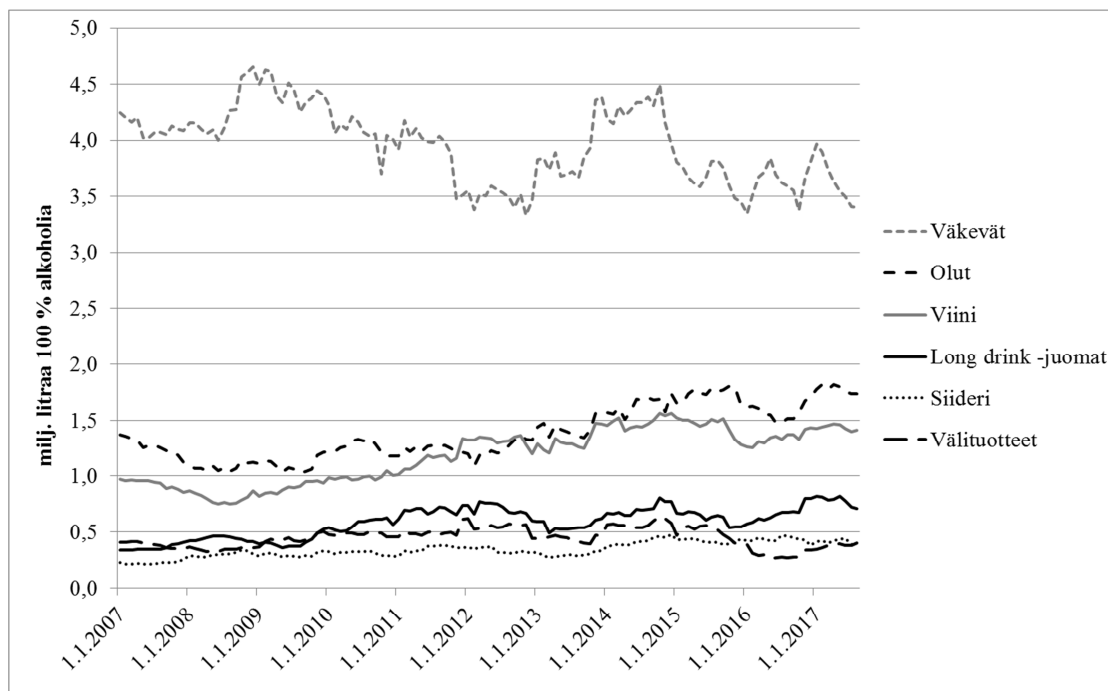
Alkoholijuomien matkustajatuontia seurataan haastatteluihin perustuvalla kyselytutkimuksella. Tulokset julkaistaan kolme kertaa vuodessa kultakin edeltävältä 12 kuukauden jaksolta, ja ne perustuvat vuositasolla noin 26 000 haastatellun vastauksiin. Matkustajatuonnin määriä on arvioitu pitkään, ja vuodesta 2005 lähtien tiedot on kerätty viikoittain toteutettavilla haastattelulla ja jokseenkin yhdenmukaisin kysymyksin.

Arviolta reilut kolme neljäsosaa alkoholin tilastoimattomasta kulutuksesta on matkustajatuontia. Matkustajatuonnin osuus suomalaisten alkoholin kokonaiskulutuksesta on arviolta noin 17 prosenttia.

Alkoholijuomien matkustajatuonnin määrä on vaihdellut jonkin verran vuosien 2007 ja 2016 välillä. Matkustajatuonnin ennakoitiin kasvavan vuonna 2008 aloitettujen veronkorotusten myötä, ja näin tapahtuikin vuosina 2008 ja 2009, jolloin se kasvoi yhteensä 13 prosentilla. Tämän jälkeen matkustajatuonti pysyi jokseenkin samalla tasolla vuoteen 2013, jolloin se lisääntyi noin 15 prosentilla edellisvuoteen verrattuna. Vuosina 2014 ja 2015 matkustajatuonti laski hieman, mutta kasvoi taas vuonna 2016 noin viidellä prosentilla edellisvuoteen verrattuna.

na. Matkustajatuonti lisääntyi vuonna 2016 kaikissa muissa juomaryhmissä paitsi väkevässä alkoholijuomissa, jossa se väheni vajaa kahdeksan prosenttia.

Kuva 2. Matkustajatuonnin kehitys juomaryhmittäin 12 kuukauden liukuvana summalla, miljoonaa litraa sataprosenttista alkoholia

Lähde: Alkoholijuomien matkustajatuontitutkimus, Kantar TNS Oy

Viimeisimpien saatavissa olevien tietojen mukaan alkoholijuomien matkustajatuonti vähentyi noin 14 prosentilla syyskuun 2016 ja elokuun 2017 välisenä aikana edelliseen vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Matkustajatuonti väheni kaikissa juomaryhmissä lukuun ottamatta välituotteita.

Matkustajatuonnista sataprosenttisena alkoholina tarkasteltuna vajaa puolet on vahvoja alkoholijuomia eli väkeviä alkoholijuomia ja välituotteita. Kokonaiskulutukseen suhteutettuna matkustajatuonnin osuus oli vuonna 2016 suurinta väkevien alkoholijuomien ja long drink -juomien kohdalla, joiden osalta kokonaiskulutuksesta vajaa 30 prosenttia on tuotu verottomasti matkustajatuontina. Oluen matkustajatuonti on maahantuotuina litroina mitattuna suurinta, mutta oluen kokonaiskulutukseen suhteutettuna alle 10 prosenttia. Arviossa on otettu huomioon sekä vahva olut että keskiolut ja se, että matkustajatuontina tuodun oluen alkoholipitoisuus on korkeampi. Viinin osalta matkustajatuonnin osuus on alle 16 prosenttia viinin kokonaiskulutuksesta.

Matkustajatuonti on selvästi suurinta Virossa. Vuonna 2016 Virossa tuodun alkoholin osuus sataprosenttisena alkoholina mitattuna oli kaksi kolmasosaa kaikesta alkoholin matkustajatuonnista ja kolme neljäsosaa alkoholijuomien litramääräisestä matkustajatuonnista.

Matkustajatuontia koskevan kyselytutkimuksen perusteella noin puolet matkustajista ei tuonut lainkaan alkoholijuomia maahan palatessaan.

Laittoman tuonnin määrässä ei ole viime vuosina havaittu merkkejä kasvusta.

Taulukko 3. Arvio alkoholijuomien matkustajatuonnista juomaryhmittäin vuosina 2010—2016, miljoonaa litraa

Vuosi	Olut	Siideri	Long drink – juomat*	Viini	Väli-tuotteet	Väkevät**	Yhteensä	Yhteensä 100% alkoholia
2007	21,8	5,9	8,4	6,4	1,6	9,0	53,1	7,0
2008	20,7	5,5	6,5	7,3	2,1	9,6	51,7	7,3
2009	26,3	6,5	9,9	8,1	2,5	9,4	62,6	7,9
2010	24,4	6,7	12,9	9,5	2,4	8,9	64,7	7,9
2011	24,5	7,4	13,8	11,1	2,8	8,0	67,6	7,8
2012	28,5	5,7	9,5	10,8	2,3	8,2	65,0	7,7
2013	31,6	7,8	11,8	11,9	2,7	9,5	75,3	8,9
2014	34,8	8,4	11,9	12,1	2,8	8,0	78,0	8,4
2015	31,1	8,5	11,4	11,2	1,3	8,5	72,0	8,1
2016	36,0	8,7	14,9	12,2	2,0	7,9	81,5	8,4

Lähde: Alkoholijuomien matkustajatuontitutkimus, Kantar TNS Oy

* Sisältää sekä käymisteitse valmistetut että etyylialkoholipohjaiset juomat

** Alkoholipitoisuus yli 22 tilavuusprosenttia

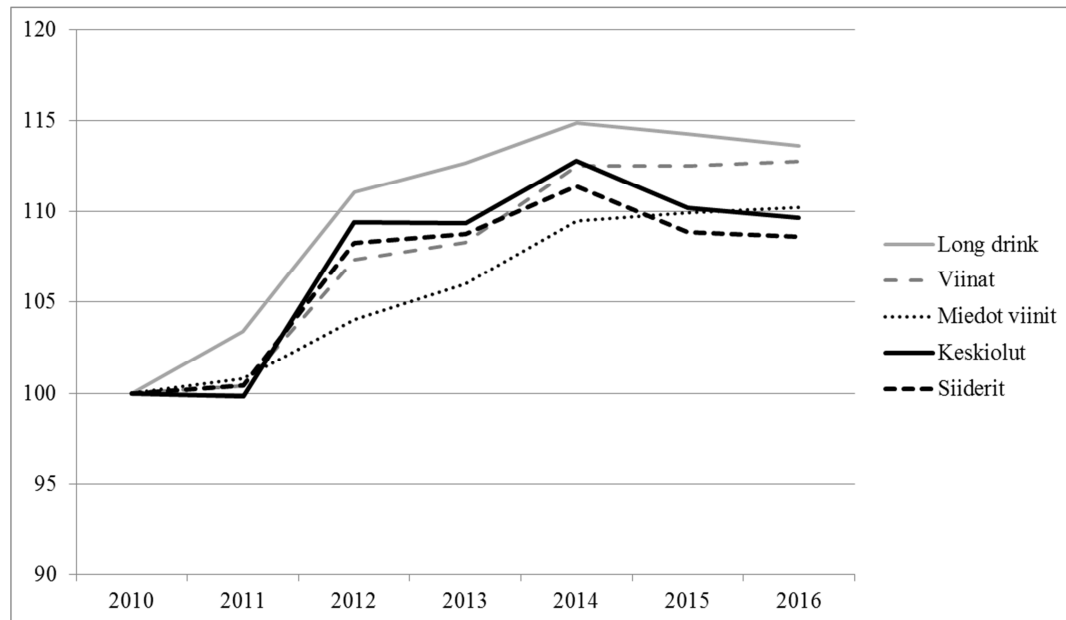
Alkoholijuomien hintojen kehitys

Alkoholijuomien vähittäismyyntihinnat ovat vuodesta 2010 vuoteen 2016 nousseet nimellisesti keskimäärin noin 11 prosenttia. Anniskelualkoholin hinnat ovat puolestaan samalla ajanjaksolla kasvaneet noin 23 prosenttia. Alkoholijuomien hintoja ovat korottaneet vertailuajanjaksolla alkoholiveron korotukset vuosina 2012 ja 2014 ja arvonlisäveron korotukset heinäkuussa 2010 ja vuoden 2013 alussa. Vuonna 2012 vähittäismyyntihinnat nousivat keskimäärin 7,5 prosenttia ja vuonna 2014 keskimäärin runsaat kolme prosenttia. Veronkorotuksen hintavaikutus toteutuu täysimääräisesti kuitenkin vasta korotusvuoden jälkeisenä vuotena.

Kuvan 3 vähittäismyyntihintojen nimellishintakehityksestä näkyy, että vuoden 2014 veronkorotus oli noin puolet edellistä pienempi ja veronkorotuksen painotus oli erilainen. Lisäksi hintakehityksestä näkyy se, että hintoihin vaikuttaa veromuutosten ohella merkittävästi myös muitakin tekijöitä. Esimerkiksi vuoden 2014 jälkeen oluen ja siidereiden hinnat ovat keskimäärin laskeneet, vaikka verotus ei ole keventynyt.

Yleisesti hinnat ovat nousseet vertailuajanjaksolla noin yhdeksän prosenttia, joten reaalisesti alkoholijuomien vähittäismyyntihinnat ovat nousseet noin kaksi prosenttia vuosien 2010 ja 2016 välillä. Keskimääräistä vähemmän ovat nousseet siidereiden, oluen ja mietojen viinien hinnat. Vuodesta 2010 oluen hinta on noussut reaalisesti vajaa puoli prosenttia, mietojen viinien reaalihintaa vajaan prosentin ja siidereiden hinnat ovat reaalisesti laskeneet noin puoli prosenttia.

Kuva 3. Alkoholijuomien indeksoitu vähittäismyyntihintojen nimellishintakehitys juomaryhmittäin vuosina 2010—2016, 2010=100

Lähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Verotuotot

Alkoholijuomien tilastoitu kulutus pysyi vuonna 2016 samana kuin edellisvuonna, joten myös alkoholijuomaveron kertymä 1 354 miljoonaa euroa oli jokseenkin sama kuin edellisvuonna. Vuoden 2017 verokertymän ennustetaan pienenevän hieman edellisvuodesta. Kuluvan vuoden syyskuun loppuun mennessä alkoholin verotettava määrä on pienentynyt noin 1,7 prosenttia verrattuna vastaavaan ajanjaksoon edellisvuonna.

Vuonna 2016 verotuotoista 45 prosenttia kertyi oluesta, vajaa kolmannes väkeivistä alkoholi-juomista ja neljännes viineistä ja muista käymisteitse valmistetuista juomista. Välituotteiden osuus verotuotoista on vain noin prosenti.

2010-luvulla oluen ja viinin osuus verotuotosta on ollut kasvussa, kun taas välituotteiden ja etyylialkoholin osuus on laskenut.

Taulukko 4. Alkoholijuomaveron tuoton kehitys juomaryhmittäin vuosina 2010—2016, miljoonaa euroa

Vuosi	Olut	Viinit	Välituotteet	Etyylialkoholi	Yhteensä
2010	528	286	19	451	1284
2011	530	292	19	440	1281
2012	581	327	19	454	1381
2013	575	313	18	429	1336
2014	610	336	18	430	1394
2015	605	319	17	415	1356
2016	606	320	16	412	1354

1.3 Kansainvälinen kehitys Suomen naapurimaissa*Ruotsi*

Suomen ja Ruotsin alkoholipoliittiset linjat ovat eronneet toisistaan alkoholin saatavuus- ja veropolitiikan osalta. Ruotsissa esimerkiksi oluen saatavuutta on rajoitettu enemmän kuin Suomessa, sillä Ruotsissa päivittäistavarakaupoissa voidaan myydä ainoastaan olutta, joka sisältää enintään 3,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Suomessa yleisintä keskiolutta myydään Ruotsissa ainoastaan valtion alkoholimonopolin eli Systembolagetin myymälöissä.

Ruotsissa alkoholin kokonaiskulutuksen taso on nykyisin Suomen tasoa alhaisempi. Vuonna 2016 kokonaiskulutus oli 9,0 litraa sataprosenttista alkoholia 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohden ja edellisvuonna 9,3 litraa. Alkoholijuomien tilastoimattoman kulutuksen osuus kokonaiskulutuksesta muodostaa Ruotsissa arviolta 20 prosenttia eli on samalla tasolla kuin Suomessa.

Toisin kuin Suomi ja Tanska, Ruotsi ei EU:n sisäisten tuontirajoitusten purkamisen yhteydessä alentanut korkeaa alkoholiverotustaan. Tämän seurauksena matkustajatuonti kasvoi Ruotsissa jo 2000-luvun ensimmäisinä vuosina merkittävästi, mutta tuonti on sittemmin vähentynyt ja on nyt noin 13 prosenttia kokonaiskulutuksesta.

Ruotsi on korottanut oluen, viinin ja muiden käymisteitse valmistettavien juomien, välituotteiden sekä etyylialkoholin verotusta viimeksi tammikuussa 2017. Ruotsin alkoholiverotus on EU-valtioiden vertailussa yksi korkeimmista. Etyylialkoholituotteiden verotus on Ruotsissa EU:n jäsenvaltioiden korkeinta, viinin verotus neljänneksi korkeinta ja oluen verotus samoin neljänneksi korkeinta.

Systembolagetissa myytävien väkevien alkoholijuomien hintataso oli kesäkuussa 2017 jonkin verran korkeampi kuin Alkossa. Oluen ja viinin hinnat olivat puolestaan alhaisempia kuin Alkossa. Keskiolut oli vajaan viidenneksen ja vahva olut keskimäärin noin puolet halvempaa.

Viro

Virossa alkoholin kokonaiskulutus on laskenut viime vuosina ja alittaa nyt suomalaisten kokonaiskulutuksen. Vuonna 2016 kokonaiskulutus oli 9,9 litraa sataprosenttista alkoholia 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohden, kun se edellisvuonna oli 10,5 litraa. Virossa ongelmana on alkoholin laitton myynti, joka muodostaa noin viisi prosenttia kokonaiskulutuksesta. Vodkan markkinoista laitton myynti kattaa reilut 20 prosenttia.

Suomen ja Viron välinen alkoholijuomien hintaero on edelleen huomattava. Elokuussa 2017 suomalaisten turistien suosimissa myyntipaikoissa Virossa myytävät oluet maksoivat alle puolet Suomen vastaavien tuotteiden hinnoista. Väkevien alkoholijuomien osalta hintaero oli hieman pienempi. Virossa myytävän kotimaisen vodkan keskimääräinen litrahinta oli vajaa kaksi kolmasosaa siitä, mitä vastaavan tuotteen litrahinta oli Suomessa.

Viime vuosina Virossa on korotettu alkoholiveroa, mikä on tasoittanut hintaeroa Suomeen verrattuna. Korotukset ovat painottuneet erityisesti olueen ja mietoihin käymisteitse valmistettuihin juomiin. Myös tulevien vuosien korotuksista on jo päätetty. Korotukset tarkoittavat, että oluen verotaso nousee vuosina 2017—2020 lähes 170 prosenttia ja mietojen käymisteitse valmistettujen juomien vero vastaavasti lähes 130 prosenttia. Vahvojen alkoholijuomien veronkorotus on alhaisin, noin 50 prosenttia. Muiden juomien, muun muassa viinin, verotaso nousee noin kaksinkertaiseksi. On huomattava, että erityisesti oluen veron kohdalla Viron lähötaso on Suomeen nähden hyvin matala siitäkin huolimatta, että Viron alkoholiverotus on jo alun perin kireämpää kuin Euroopassa keskimäärin.

Viron veronkorotukset ovat myös tarkoittaneet, että hintaero Latviaan verrattuna on kasvanut, mikä on näkynyt Virossa matkustajatuonnin kasvuna. Vuonna 2016 matkustajatuonnin arvioidaan olleen noin kahdeksan prosenttia kokonaiskulutuksesta.

Veronkorotusten jälkeen Viron alkoholiverotasot olisivat vuoden 2018 helmikuussa juomaryhmästä riippuen 44—58 prosenttia Suomen nykyisistä verotasoista. Vuonna 2020 verotasot olisivat 63—70 prosenttia Suomen alkoholiverotasoista. Viron ja Suomen verotasojen vertailussa on huomioitava, että alkoholin saatavuutta on rajoitettu Suomessa merkittävästi ja jake-lukanavat poikkeavat maiden välillä sekä rakenteeltaan, rajoituksiltaan, hinnoiltaan että määrältään. Tämän vuoksi veroerot eivät välttämättä kuvasta hintaeroja.

Latvia

Latvia on viime vuosina korottanut alkoholiverojaan maltillisesti. Viimeisin korotus tehtiin maaliskuussa 2017, jolloin korotettiin viinin, väli tuotteiden, etyylialkoholituotteiden sekä oluen verotusta. Latvian on tarkoitus korottaa alkoholiveroa myös keväällä 2018.

Oluen verotus Latviassa on EU:n jäsenvaltioiden mittapuulla matalaa, ja oluen hintataso on esimerkiksi Viroa matalampi. Viinin ja etyylialkoholituotteiden verotus on Latviassa suhteellisesti korkeampaa kuin oluen. Näiden tuotteiden alkoholiverotus Latviassa on jäsenmaiden välisessä vertailussa alempaa keskitasoa ja edelleen selvästi Viroa matalampaa. Suomen ja Latvian välinen alkoholijuomien hintaero on merkittävä.

1.4 Nykytilan arviointi

Vuonna 2004 Suomen alkoholiverotuksen taso sopeutettiin matkustajatuonnin rajoitusten poistumiseen. Vuosina 2008, 2009, 2012 ja 2014 veroja korotettiin maltillisesti tilanteen tasaannuttua veron alennuksen myötä. Veronkorotuksilla tavoiteltiin valtion verotulojen lisäystä sekä alkoholin kokonaiskulutuksen ja sitä kautta alkoholihaittojen vähentämistä.

Tehdyt alkoholiveron korotukset ovat osaltaan vähentäneet alkoholin kokonaiskulutusta, mikä on puolestaan vähentänyt myös alkoholihaittoja. Viimeisten viiden vuoden aikana esimerkiksi rattijuopumusten määrä on vähentynyt noin yhdeksän prosenttia ja poliisin tietoon tulleiden kotihälytysten määrä samoin noin yhdeksän prosenttia. Samalla ajanjaksolla sairaaloiden vuodeosastoilla hoidettujen alkoholisairauksien hoitajaksot ovat puolestaan vähentyneet noin viisi prosenttia ja alkoholikuolemat noin kuusi prosenttia.

Henki- ja väkivaltarikoksista alkoholin vaikutuksen alaisena tehdään edelleen 60—80 prosenttia rikoksista. Kymmenesosa väestöstä juo puolet kaikesta Suomessa kulutetusta alkoholista.

Lasten ja nuorten alkoholin käyttö ja humalajuominen lisääntyivät huomattavasti ennen vuosituhannen vaihdetta, mutta ne ovat tutkimusten mukaan vähentyneet 2000-luvulla. Vuosien 2015 ja 2017 välillä alkoholin käytön ja humalajuomisen pitkään jatkunut väheneminen pysähtyi, samoin kuin raittiiden osuuden lisääntyminen. Alkoholin käyttö on kuitenkin edelleen hieman harvinaisempaa kuin neljä vuotta aikaisemmin. Terveyspoliittisesti on perusteltua pitää alkoholivero riittävän korkealla tasolla nuorten alkoholijuomien kulutuksen hillitsemiseksi.

Alkoholiveropolitiikkaa tulee edelleen kehittää pitkäjänteisesti varoen suurten tai nopeiden veromuutosten tekemistä, jotta matkustajatuonti ei rapauttaisi alkoholiveron veropohjaa. Kotimaisella alkoholijuomien hintatasolla ja matkustajatuonnilla on selkeä yhteys, ja riskinä on, että suuri kotimainen hinnannousu lisää paitsi alkoholin laillista matkustajatuontia myös matkustajatuontina tuodun alkoholin laitonta välittämistä kotimaassa.

Matkustajatuonnin osuus eri alkoholijuomien kokonaiskulutuksesta vaihtelee suuresti. Tällä on merkitystä arvioitaessa sitä, miten veronkorotukset vaikuttavat eri juomien matkustajatuontiin.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on lisätä valtion verotuloja. Pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaan verotuksen painopistettä siirretään työn ja yrittämisen verotuksesta erityisesti haittaveroihin. Valtion vuoden 2018 talousarvioesityksestä sopiessaan hallitus päätti syksyllä 2017 korottaa alkoholiveroa 100 miljoonalla eurolla työn verotuksen keventämisen rahoittamiseksi. Hallitusohjelmassa todetaan lisäksi, että alkoholiveroa tarkistetaan, mikäli Virossa on päätetty huomattavista alkoholiveron korotuksista seuraaville kolmelle vuodelle. Korotukset painottuvat mietoihin alkoholijuomiin.

Veronkorotuksen tavoitteena on valtion verotulojen kasvattamisen lisäksi alkoholin kokonaiskulutuksen ja sitä kautta alkoholinkäyttöön liittyvien haittojen vähentäminen. Esityksessä on pyritty ottamaan huomioon alkoholilainsäädännön kokonaisuudistuksen vaikutukset alkoholijuomien saatavuuteen ja kokonaiskulutukseen. Tavoitteena on lisäksi kohdistaa alkoholijuomien veronkorotukset niin, että ne eivät johtaisi merkittävässä määrin kotimaisen myynnin

korvautumiseen matkustajatuonnilla. Suuret korotukset voisivat johtaa matkustajatuonnin hallitsemattomaan kasvuun, jolloin veronkorotuksesta seuraava verotuottojen kasvu voisi jäädä pieneksi eikä alkoholin kokonaiskulutus vähentyisi veronkorotuksen seurauksena kotimaisen kulutuksen korvautuessa laittomalla tuonnilla tai laillisella matkustajatuonnilla.

2.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Alkoholiverotuoton korottaminen 100 miljoonalla vuositasolla voitaisiin toteuttaa eri tavoin. Sillä, miten alkoholiveron korotus toteutetaan ja kohdistetaan eri juomaryhmille, on vaikutusta verorakenteeseen. Nykyinen alkoholiveron verorakenne kohtelee juomaryhmiä eri tavoin, sillä etyylialkoholipohjaiset juomat ovat muita juomaryhmiä kireämmin verotettuja suhteessa sataprosenttiseen alkoholiin. Etyylialkoholipohjaisten juomien verotaso on noin 40 prosenttia korkeampi kuin esimerkiksi oluen verotaso.

Jos veronkorotus toteutettaisiin samansuuruisena prosentuaalisena veronkorotuksena kaikille juomaryhmille, merkitsisi muutos väkeville juomille euromääräisesti suurempaa korotusta. Toisaalta erityisesti viinin euromääräinen veronkorotus jäisi tällöin muita juomaryhmiä pienemmäksi. Korotus voitaisiin toteuttaa myös siten, että kaikkien alkoholijuomien verorasitus nousee euromääräisesti yhtä paljon suhteessa juomien sisältämään puhtaaseen alkoholiin. Tällöin nykyinen verorakenne säilyisi ja korotuksessa kohdeltaisiin eri juomaryhmiä tasapuolisesti suhteessa niiden alkoholipitoisuuteen.

Veronkorotuksen toteuttamisessa on otettava huomioon, että rakennedirektiivin säännökset tuoteryhmittäin sallituista veronporrastuksista rajoittavat veronkorotuksen kohdistamista juomaryhmän sisällä. Esimerkiksi etyylialkoholien tuoteryhmässä vero voidaan direktiivin mukaan porrastaa kahteen tasoon, mutta ainoastaan siten, että enintään 10 prosentin etyylialkoholille saadaan säätää tavanomaista verokantaa alhaisempi taso. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kyseiseen tuoteryhmään kuuluville etyylialkoholipohjaisille alkoholipitoisuudeltaan 5,5 tilavuusprosenttisille long drink -juomille ei voida säätää korkeampaa verotaso kuin tätä vahvemmille saman tuoteryhmän tuotteille. Oluen tuoteryhmässä pienpanimoille myönnettävän veronalennuksen lisäksi vain enintään 2,8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävälle oluelle voidaan säätää alennettu verotaso. Muilta osin verotason on oltava sama senttilitralla oluen sisältämää etyylialkoholia. Muiden mietojen käymisteitse valmistettujen juomien veron porrastaminen on direktiivin mukaan väljempää.

2.3 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että kaikkien alkoholijuomaryhmien valmisteveroa korotettaisiin. Veronkorotus ehdotetaan kohdistettavaksi kuitenkin siten, että korotus painottuisi lievästi muihin kuin väkeviin alkoholijuomiin.

Ehdotettavassa veronkorotusmallissa on otettu huomioon Viron alkoholiveron korotukset. Viron veronkorotukset painottuvat erityisesti olueen, viiniin ja muihin käymisteitse valmistettuihin juomiin, mikä pienentää näiden tuoteryhmien verotasoeroa Suomen ja Viron välillä. Viron korotuksista huolimatta verotasoerot ovat edelleen huomattavat ja kannustavat mittavaan matkustajatuontiin Virosta Suomeen. Matkustajien mukanaan tuomien alkoholijuomien osuus eri alkoholijuomien kokonaiskulutuksesta vaihtelee suuresti, millä on merkitystä arvioitaessa veronkorotusten vaikutusta eri juomien matkustajatuontiin. Kokonaiskulutukseen suhteutettuna matkustajatuonnin osuus oli vuonna 2016 suurinta väkevien alkoholijuomien sekä long drink -juomien kohdalla. Niiden kokonaiskulutuksesta vajaa 30 prosenttia on tuotu verottomasti matkustajatuontina. Oluen matkustajatuonti on maahantuotuina litroina mitattuna suurinta, mutta kokonaiskulutukseen suhteutettuna vain alle 10 prosenttia. Viinin osalta matkustajatuonnin

osuus on alle 16 prosenttia kokonaiskulutuksesta. Väkeviä juomia on helppo tuoda suuria määriä, ja niiden osalta hintaero Suomen ja Viron välillä pysyy jatkossakin kaikkein suurimpana Viron veronkorotuksista huolimatta, joten ehdotettu veronkorotusmalli on perusteltu uhkana olevan hallitsemattoman matkustajatuonnin kasvun kannalta.

Väkevien alkoholijuomien kulutus on vähentynyt tasaisesti viimeisten 10 vuoden aikana ja yksittäisistä juomaryhmistä juuri väkevien kulutuksen laskulla on ollut suurin merkitys alko-holin tilastoidun eli kotimaisen kulutuksen laskuun. Väkevien kulutuksen laskutrendin odote-taan myös jatkuvan, mikä myös osaltaan puoltaa korotuksen kohdistamista jonkin verran enemmän muihin tuoteryhmiin kuin väkeviin.

Ehdotetuissa veronkorotuksissa on lisäksi otettu huomioon alkoholilain kokonaisuudistusta koskeva hallituksen esitys, joka hyväksytyksi tullessaan tarkoittaisi, että päivittäistavarakaupoissa myytävien juomien alkoholiraja nousisi 5,5 tilavuusprosenttiin etyylialkoholia ja valmistustapaa koskeva rajoitus poistuisi. Uudistus lisäisi huomattavasti nykyisin yksinomaan Alkossa myytävien mietojen alkoholijuomien saatavuutta ja oletettavasti laskisi niiden hintaa. Seurauksena olisi todennäköisesti muutoksia sekä juomaryhmien välisessä kulutusrakenteessa että tilastoidun kulutuksen määrässä. Veronkorotusten kohdentaminen miedompiin alkoholi-juomiin olisi näin ollen perusteltua myös kokonaiskulutuksen vähentämiseen liittyvän tavoitteen kannalta.

Esityksessä ehdotetaan, että mietojen käymisteitse valmistettujen juomien, kuten siiderin ja long drink -juomien, valmisteveroa korotettaisiin 15,4 prosenttia, viinin valmisteveroa 12,7 prosenttia, oluen valmisteveroa 10,6 prosenttia ja välituotteiden valmisteveroa keskimäärin 9,5 prosenttia. Väkevien alkoholijuomien veroa korotettaisiin 4,8 prosenttia. Keskimäärin alkoholijuomien valmisteveron veronkorotus olisi noin 10 prosenttia.

Hyvin mietojen, enintään 2,8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien oluiden, muiden käymisteitse valmistettujen juomien ja etyylialkoholijuomien veroa korotettaisiin 10 prosenttia.

Euromääräisenä ja sataprocenttista alkoholia kohden laskettuna veronkorotus tarkoittaisi, että alkoholipitoisuudeltaan viisi tilavuusprosenttia olevien mietojen käymisteitse valmistettujen juomien, kuten siiderin, valmistevero nousisi 5,20 euroa litralta. Oluen, viinin ja alkoholipitoisuudeltaan enintään 15 tilavuusprosenttisten välituotteiden valmistevero nousisi vastaavasti 3,40 euroa litralta puhdasta alkoholia. Väkevien alkoholijuomien ja alkoholipitoisuudeltaan yli 15 tilavuusprosenttisten välituotteiden veronkorotus olisi 2,20 euroa litralta sataprocenttista alkoholia. Väkevien alkoholijuomien korotus olisi noin kaksi kolmasosaa oluen ja viinin veronkorotuksesta euromääräisenä ja sataprocenttisena alkoholina tarkasteltuna. Viinin, käymisteitse valmistettujen juomien ja välituotteiden verotason laskennassa on käytetty tuoteryhmien keskimääräisiä alkoholipitoisuuksia.

Seuraavassa taulukossa on esitetty nykyiset ja ehdotetut veron määrät tuoteryhmittäin.

Taulukko 5. Alkoholiveron voimassa olevat ja ehdotetut verotasot tuoteryhmittäin

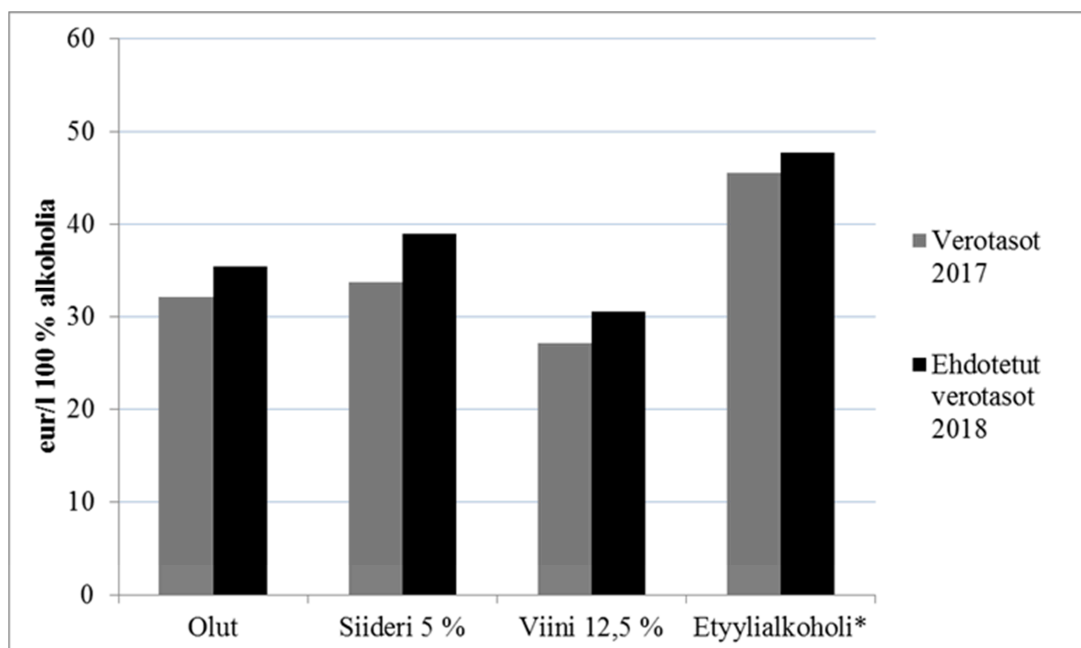
Etyylialkoholipitoisuus tilavuusprosentteina	Nykyinen veron määrä	Ehdotus
<i>Olut</i>		
— yli 0,5 mutta enintään 2,8	8,00	8,80 senttiä senttilitralta etyylialkoholia
— yli 2,8	32,05	35,45 senttiä senttilitralta etyylialkoholia
<i>Viinit ja muut käymisteitse valmistetut alkoholijuomat</i>		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	22,00	24,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 2,8 mutta enintään 5,5	169,00	195,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 5,5 mutta enintään 8	241,00	267,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 8 mutta enintään 15	339,00	382,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
<i>Viinit</i>		
— yli 15 mutta enintään 18	339,00	382,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
<i>Välituotteet</i>		
— yli 1,2 mutta enintään 15	411,00	462,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 15 mutta enintään 22	670,00	716,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
<i>Etyylialkoholi tullitariffin nimikkeeseen 2208 kuuluvat tuotteet:</i>		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	8,00	8,80 senttiä senttilitralta etyylialkoholia
— yli 2,8	45,55	47,75 senttiä senttilitralta etyylialkoholia
<i>Muut</i>	45,55	47,75 senttiä senttilitralta etyylialkoholia

Eri tuoteryhmien korotuksia laskettaessa on pyritty varmistamaan, että EU-oikeuden syrjimättömyysvaatimus täyttyy. Lisäksi on huomioitu rakennedirektiivissä säädetyt välituotteiden alennettua verokantaa koskevat edellytykset suhteessa välituotteiden, kuohumattoman viinin ja muiden kuohumattomien käymisteitse valmistettujen juomien tavanomaisiin määriin.

Ehdotettavan alkoholiveron korotuksen jälkeen etyylialkoholin valmistevero olisi 47,75 euroa litralta sataprosenttisena alkoholina laskettuna. Vastaavalla tavalla laskettuna välituotteissa,

jotka sisältävät 22 tilavuusprosenttia alkoholia, veroa olisi 32,55 euroa litralta ja tyypillisessä 12,5 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävässä viinissä 30,56 euroa litralta. Oluen vero litralta sataprosenttista alkoholia olisi ehdotettavan korotuksen jälkeen 35,45 euroa.

Kuva 4. Alkoholijuomien verotasot suhteessa sataprosenttiseen alkoholiin nykyisin ja ehdotetun veronkorotuksen jälkeen

* Sisältää etyylialkoholipohjaiset long drink -juomat ja muut Alkossa myytävät juomasekoitukset

Lain liitteen verotaulukkoon tehtäisiin ehdotettujen veronkorotusten edellyttämät muutokset.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetun alkoholiveron korotuksen seurauksena valtion alkoholiverokertymän arvioidaan kasvavan vuositasolla noin 100 miljoonaa euroa verrattuna tilanteeseen, jossa veromääriin ei tehtäisi muutoksia, mutta alkoholin saatavuus vapautuu alkoholilain uudistuksen myötä. Ottaen huomioon valmisteverojen tilitysjaksojen vaikutuksen vuosikertymään sekä verovelvollisten varautumisen veronkorotukseen, vuoden 2018 alkoholiverokertymän arvioidaan kasvavan korotuksen seurauksena 90 miljoonaa euroa.

Pienpanimoiden verotuki kasvaisi noin miljoonalla eurolla vuodessa 12 miljoonaan euroon. Pienpanimoiden tuottaman oluen verorasitus kasvaisi vähemmän kuin yleisen olutverokannan mukaisesti verotetun oluen, joten näiden euromääräinen veroero kasvaisi.

Veronkorotuksen seurauksena alkoholijuomien vähittäismyyntihinnat nousisivat keskimäärin noin viisi prosenttia. Keskioluen vähittäismyyntihinta nousisi veronkorotuksen seurauksena keskimäärin runsaat kuusi prosenttia, mietojen käymisteitse valmistettujen juomien keskimää-

rin runsaat viisi prosenttia ja viinien keskimäärin runsaat neljä prosenttia. Etyylialkoholiveroluokkaan kuuluvien juomien vähittäismyyntihinnat nousisivat keskimäärin vajaat kolme prosenttia. Hinta-arvioissa on oletettu, että veronkorotukset siirtyisivät täysimääräisinä kuluttajahintoihin, mutta alkoholin myynnin vapautumisen mahdollisia vaikutuksia hintoihin ei ole huomioitu.

Prosentuaaliseen hintamuutokseen vaikuttaa tuotteen lähtöhinta, jolloin veronkorotuksen hintavaikutusten arvioinnissa on syytä katsoa myös euromääräisiä hintavaikutuksia, mitä on havainnollistettu taulukossa 6. Esimerkiksi keskioluen hinta nousisi prosentuaalisesti keskimäärin enemmän kuin mietojen käymisteitse valmistettujen juomien eli siidereiden ja long drink -juomien hinta huolimatta siitä, että keskioluen veronkorotus on pienempi. Tämä johtuu siitä, että keskioluen litrahinta on keskimäärin siidereiden ja long drink -juomien hintaa matalampi.

Hinta-arvioiden lähtötietoina on käytetty nykyisen myyntirakenteen mukaisia keskihintatietoja, mitkä eivät välttämättä kuvasta hintasuhteita alkoholin myynnin vapautumisen seurauksena. Esimerkiksi vahvan oluen suhteellisen vähäinen myynti merkitsee sitä, että oluen keskihinta kuvastaa nykyisin pitkälti keskioluen keskihintaa. Jos oluen keskihinta nousisi vahvemman oluen saatavuuden muutoksen myötä, veronkorotuksen prosentuaalinen hintavaikutus jäisi pienemmäksi.

Taulukko 6. Veronkorotuksen vaikutus esimerkkijuomilla juomalitraa kohti

	alkoholipitoisuus	esimerkki-hinta*	vero 2017	veronkorotus	hinta-muutos	hinta-muutos
	%	eur/l	eur/l			eur/l
Keskiolut, edullinen	4,7	3,00	1,51	10,6 %	6,6 %	0,20
Keskiolut, kalliimpi	4,7	5,00	1,51	10,6 %	4,0 %	0,20
Nelosolut	5,2	6,00	1,67	10,6 %	3,7 %	0,22
Siideri	4,7	6,00	1,69	15,4 %	5,4 %	0,32
Lonkero (käymisteitse valmistettu)	4,7	6,00	1,69	15,4 %	5,4 %	0,32
Lonkero (gin-pohja)	5,5	7,00	2,51	4,8 %	2,1 %	0,15
Viini	12,0	10,00	3,39	12,7 %	5,3 %	0,53
Väkevät	40,0	30,00	18,22	4,8 %	3,6 %	1,09
Oluttuoppi	4,7	15,00	1,51	10,6 %	1,3 %	0,20
Viinilasillinen	12,0	40,00	3,39	12,7 %	1,3 %	0,53

*Alkoholilain muutosten vaikutuksia alkoholipitoisuuteen tai hintoihin ei ole huomioitu

Veronkorotuksen suhteellinen hintoja korottava vaikutus anniskeluhintoihin on pienempi, sillä anniskeluhinnat ovat vähittäismyyntihintoja korkeampia. Esimerkiksi tyypillisen oluttuopin tai viinilasillisen hinta nousisi runsaan prosentin.

Veronkorotuksesta aiheutuvan alkoholijuomien hintojen nousun seurauksena alkoholin tilastoidun kulutuksen arvioidaan vähenevän noin kaksi prosenttia verrattuna tilanteeseen, jossa veromuutoksia ei tehtäisi. Jos alkoholin matkustajatuonti kasvaa ehdotettujen korotusten seurauksena, alkoholin kokonaiskulutuksen väheneminen jää tätä pienemmäksi. Samanaikaisesti, jos alkoholilaki muuttuu, alkoholin saatavuuden vapautumisen arvioidaan kasvattavan tilastoitua kulutusta. Täsmälliset arviot alkoholilain muutosten vaikutuksesta tilastoidun alkoholin

kulutukseen vaihtelevat, mutta ehdotettujen alkoholilain muutosten seurauksena alkoholin kulutuksen kasvun arvioidaan olevan selvästi suurempi kuin se kulutuksen vähenemä, mikä syntyy veronkorotuksen seurauksena.

Veronkorotusten vaikutusten arviointia vaikeuttaa se, että alkoholin kulutukseen vaikuttaa samanaikaisesti monia eri tekijöitä. Veronkorotuksen vaikutusta kulutukseen ja verotuottoihin on verrattu tilanteeseen, jossa alkoholin saatavuus vapautuu alkoholilain uudistuksen myötä. Arvioinnissa on tehty oletuksia alkoholin kulutusrakenteen ja kulutetun alkoholin alkoholipitoisuuden muutosten osalta, mutta oletukset pitävät sisällään huomattavia epävarmuuksia. Oletuksena on, että päivittäistavarakaupan valmistustaparajoitteen poiston ja prosenttirajan noston seurauksena vähittäiskaupassa myytävän alkoholin alkoholipitoisuus kasvaisi ja kulutus kohdistuisi aiempaa enemmän etyylialkoholipohjaisiin juomiin. Uudesta markkinatilanteesta aiheutuvia hintamuutoksia ei kuitenkaan ole pystytty luotettavasti arvioimaan.

Veronkorotuksen vaikutus alkoholin tilastoidun kulutuksen vähentymiseen on arvioitu kysynnän hintajoustojen avulla, jotka ovat väkevien juomien ja välituotteiden osalta 0,72, viinin osalta -1,06 ja oluen osalta -0,40 (Ollikainen 2016: Alkoholijuomien kysynnän joustot Suomessa vuosina 2001—2015).

Osa tilastoidun kulutuksen laskusta voi kuitenkin korvautua matkustajatuonnilla. Veronkorotuksen vaikutusta alkoholin matkustajatuontiin ei ole kuitenkaan pystytty luotettavasti arvioimaan. Tämä johtuu siitä, että alkoholiveron korotukset eivät välttämättä ole johdonmukaisesti vaikuttaneet merkittävästi ja välittömästi matkustajatuontimääriin. Matkustajatuonti kasvoi vuosina 2008—2009 veronkorotusten yhteydessä, mutta esimerkiksi vuoden 2012 veronkorotuksen yhteydessä matkustajatuontimäärät eivät juuri muuttuneet, kun matkustajatuontia on seurattu kyselytutkimuksilla. Toisaalta taas matkustajatuonti kasvoi merkittävästi vuonna 2013 vaikka alkoholiverotukseen ei tehty muutoksia. Samanaikaisesti matkustajatuontia saattaa vähentää se, että Viro on korottanut huomattavasti erityisesti mietojen juomien alkoholiveroa. Korotusten vaikutuksista matkustajatuontiin ei vielä ole tietoa, sillä veromuutosten välityminen alkoholijuomien hintoihin vie aikaa. Veronkorotusten jatkumisesta on myös päätetty Virossa. Lisäksi nykyistä vahvempien alkoholijuomien myynnin salliminen päivittäistavara-kaupassa sekä käymistaparajoitteen poistaminen saattaa merkitä matkustajatuonnin vähentymistä. Matkustajatuonnin mahdollinen väheneminen ei kuitenkaan välttämättä merkitse sitä, että sama juomamäärä ostettaisiin täysimääräisesti kotimaasta.

Kuluttajahintaindeksin muutoksen ennustetaan olevan veronkorotuksen takia noin 0,2 prosenttiyksikköä suurempi kuin ilman korotusta.

3.2 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Sosiaali- ja terveysvaikutukset

Alkoholin kokonaiskulutuksen ja sosiaali- ja terveyshaittojen suhde on ollut jokseenkin kiinteä, vaikka sosiaali- ja terveyshaittoihin vaikuttavat alkoholin käyttömäärien ohella monet muutkin tekijät. Koko väestön tasolla voidaan karkeasti arvioida, että ehdotettujen veronkorotusten seurauksena alkoholin sosiaali- ja terveyshaitat vähenisivät. Toisaalta, mikäli alkoholilaki uudistuu hallituksen esityksessä ehdotetun mukaisena, kulutuksen arvioidaan lisääntyvän. Alkoholin kokonaiskulutuksen ja siihen liittyvien sosiaali- ja terveyshaittojen arviointiin liittyy huomattavaa epävarmuutta, sillä talouden kehitystä ja sen vaikutuksia sekä toisaalta Viron alkoholiveron korotuksen ja alkoholilainsäädäntöön ehdotettujen muutosten yhteisvaikutuksia on vaikea ennakoida.

Keskimääräisen kehityksen arvioinnin merkitystä vähentää kuitenkin se, että alkoholinkäyttö on eriytynyt väestöryhmittäin. Alkoholilain kokonaisuudistusta koskevan hallituksen esityksen mukaan monet alkoholihaitat ovat edelleen yleisempiä miesten joukossa sekä alimmissa sosioekonomisissa ryhmissä. Lisäksi on oletettavaa, että nuorten alkoholin kulutus saattaa olla aikuisten kulutusta herkempää hintamuutoksille. Nuorilla on vähemmän rahaa käytössään ja pienemmät mahdollisuudet hankkia alkoholia matkustajatuonnilla.

Vaikutukset yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen

Veronkorotuksella oletetaan olevan myönteinen vaikutus yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyviin haittoihin. Alkoholin kokonaiskulutuksen ja rikoshaittojen välinen suhde on Suomessa ollut kiinteä liikennepäihtymykseen sekä henkeen ja terveyteen liittyvissä rikoksissa, joten ainakin näiden rikosten odotetaan veronkorotuksen seurauksena vähenevän. Veronkorotuksen aiheuttamien positiivisten vaikutusten ohella ehdotetut veron korotukset lisäisivät todennäköisesti niitä haittoja, jotka syntyvät lisääntyneestä matkustajatuonnista.

Vaikutukset kotitalouksien asemaan

Alkoholivero on regressiivinen vero, eli verojen osuus suhteutettuna käytettävissä oleviin tuloihin on korkeampi matalammissa tuloluokissa kuin ylemmissä. Ehdotettu veronkorotus vaikuttaa siten myös enemmän matalampituloisten kotitalouksien asemaan. Ehdotettu korotus vastaa käytettävissä oleviin tuloihin suhteutettuna alimmassa tulokymmenyksessä noin 0,09 prosenttia. Ylimmässä tulokymmenyksessä vastaava suhde on noin 0,04 prosenttia. Keskimäärin veronkorotus vähentää käytettävissä olevia tuloja 0,06 prosenttia suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin. Veronkorotuksen tuloeroja lisäävä vaikutus jää kuitenkin vähäiseksi. Tuloeroja kuvaavan Gini-kertoimen arvo, kun veronkorotus vähennetään käytettävistä olevista tuloista, nousee alle 0,01 prosenttiyksikköä.

Veronkorotuksen vaikutuksia tuloeroihin on arvioitu käyttäen Tilastokeskuksen kulutustutkimusta vuodelta 2012. Kulutustutkimukseen pohjautuva arvio on kuitenkin vain suuntaa-antava, sillä siihen sisältyy huomattavia epävarmuuksia. Kulutustutkimuksesta on eriteltävissä vain eri alkoholijuomaryhmien kulutuksen arvo tuloluokittain, kun taas vero kohdistuu alkoholijuoman litramäärään ja litramääräistä kulutusta on arvioitu keskihintojen avulla. Todellisuudessa kuitenkin kulutetun alkoholin keskihinta on erisuuruinen eri tuloluokissa. Jos esimerkiksi alemmissa tuloluokissa kulutetun alkoholin keskihinta on matalampi kuin ylemmissä tuloluokissa, keskihintoihin pohjautuva arvio aliarvioi kulutetun alkoholin määrää ja veronkorotuksen vaikutuksia alemmissa tuloluokissa ja yliarvioi sitä ylemmissä tuloluokissa.

Vaikutukset yritysten toimintaan

Esityksellä arvioidaan olevan elinkeino- ja kilpailupoliittisia vaikutuksia. Kotimainen panimo-teollisuus ja kotimainen alkoholijuomateollisuus ovat Suomessa merkittäviä työllistäjiä sekä suoraan että välillisesti. Kysynnän alentuminen saattaa asettaa paineita kotimaisille valmistajille laskea tuotannon määrää, millä saattaa olla vaikutuksia alan työllistävyyteen. Alkoholiveron korotuksella on vastaavanlaisia vaikutuksia matkailu- ja ravintola-alan sekä kaupan alan toimintaan. Koska anniskelun osalta veronkorotuksen prosentuaalinen hintavaikutus jää pieneksi, ehdotuksen välittömät vaikutukset anniskelumyyntiin jäävät vähittäismyyntiä pienemmiksi. Anniskelukulutus muodostaa noin 13 prosenttia tilastoidusta kulutuksesta.

Pienpanimoiden tuottaman oluen ja muun oluen veroero kasvaa ehdotetun veronkorotuksen seurauksena, jolloin ehdotettu veronkorotus vaikuttaisi vähemmän pienpanimo-oluen myyntiin verrattuna muun oluen myyntiin. Pienpanimo-oluen verotuen määrää saattaa myös kasvat-

taa samanaikaisesti alkoholilakiesitykseen sisältyvä pienpanimoiden käsityöläisöluiden vähittäismyynnin salliminen suoraan valmistuspaikalta.

Sukupuolivaikutukset

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisemien tilastotietojen mukaan miehillä alkoholin käyttö vähintään kerran viikossa sekä humalahakuisesti on yleisempää kuin naisilla. Ehdotettu veronkorotus kohdistuisi näin ollen enemmän miehiin.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Esitys liittyy pääministeri Sipilän hallituksen hallitusohjelmaan, jonka veropoliittisen linjauksen mukaan verotuksen painopistettä siirretään työn ja yrittämisen verotuksesta erityisesti haittaveroihin. Valtion vuoden 2018 talousarvioesityksestä sopiessaan hallitus päätti syksyllä 2017 korottaa alkoholiveroa 100 miljoonalla eurolla työn verotuksen keventämisen rahoittamiseksi.

Aikataulusyistä hallituksen esityksestä ei ole järjestetty lausuntokierrosta.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2018 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2018 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain (1471/1994) liite, sellaisena kuin se on laissa 1083/2013, seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

Helsingissä 2 päivänä marraskuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

Liite

VEROTAULUKKO

Etyylialkoholipitoisuus tilavuus- prosentteina	Tuote- ryhmä	Veron määrä
<i>Olut</i>		
— yli 0,5 mutta enintään 2,8	11.	8,80 senttiä senttilitralta etyylialkoholia
— yli 2,8	12.	35,45 senttiä senttilitralta etyylialkoholia
<i>Viinit ja muut käymisteitse valmiste- tut alkoholijuomat</i>		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	21.	24,00 senttiä litralta valmista alkoholi- juomaa
— yli 2,8 mutta enintään 5,5	22.	195,00 senttiä litralta valmista alkoholi- juomaa
— yli 5,5 mutta enintään 8	23.	267,00 senttiä litralta valmista alkoholi- juomaa
— yli 8 mutta enintään 15	24.	382,00 senttiä litralta valmista alkoholi- juomaa
<i>Viinit</i>		
— yli 15 mutta enintään 18	25.	382,00 senttiä litralta valmista alkoholi- juomaa
<i>Välituotteet</i>		
— yli 1,2 mutta enintään 15	31.	462,00 senttiä litralta valmista alkoholi- juomaa
— yli 15 mutta enintään 22	32.	716,00 senttiä litralta valmista alkoholi- juomaa
<i>Etyylialkoholi</i> tullitariffin nimikkeeseen 2208 kuu- luvat tuotteet:		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	41.	8,80 senttiä senttilitralta etyylialkoholia
— yli 2,8	45.	47,75 senttiä senttilitralta etyylialkoholia
Muut	46.	47,75 senttiä senttilitralta etyylialkoholia

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain (1471/1994) liite, sellaisena kuin se on laissa 1083/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

VEROTAULUKKO

Etyylialkoholipitoisuus tilavuusprosentteina Tuoteryhmä Veron määrä

Olut

– yli 0,5 mutta enintään 2,8	11.	8,00 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
– yli 2,8	12.	32,05 senttiä senttilitralla etyylialkoholia

Viinit ja muut käymisteitse valmistetut alkoholijuomat

– yli 1,2 mutta enintään 2,8	21.	22,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
– yli 2,8 mutta enintään 5,5	22.	169,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
– yli 5,5 mutta enintään 8	23.	241,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
– yli 8 mutta enintään 15	24.	339,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa

Viinit

– yli 15 mutta enintään 18	25.	339,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
----------------------------	-----	---

Välituotteet

– yli 1,2 mutta enintään 15	31.	411,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
– yli 15 mutta enintään 22	32.	670,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa

Etyylialkoholi

tullitariffin nimikkeeseen 2208 kuuluvat tuotteet:

HE 169/2017 vp

– yli 1,2 mutta enintään 2,8	41.	8,00 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
– yli 2,8	45.	45,55 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
Muut	46.	45,55 senttiä senttilitralla etyylialkoholia

Ehdotus

VEROTAULUKKO

Etyylialkoholipitoisuus tilavuusprosentteina	Tuoteryhmä	Veron määrä
Olut		
— yli 0,5 mutta enintään 2,8	11.	8,80 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
— yli 2,8	12.	35,45 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
Viinit ja muut käymisteitse valmistetut alkoholijuomat		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	21.	24,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 2,8 mutta enintään 5,5	22.	195,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 5,5 mutta enintään 8	23.	267,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 8 mutta enintään 15	24.	382,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
Viinit		
— yli 15 mutta enintään 18	25.	382,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
Välituotteet		
— yli 1,2 mutta enintään 15	31.	462,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 15 mutta enintään 22	32.	716,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
Etyylialkoholi tullitariffin nimikkeeseen 2208 kuuluvat tuotteet:		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	41.	8,80 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
— yli 2,8	45.	47,75 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
Muut	46.	47,75 senttiä senttilitralla etyylialkoholia